

Un cop de mà

El comentari lèxic

Tastar / Provar / Emprovar

Aquests tres verbs catalans tenen significats diferents, a diferència del castellà, que utilitza el mateix verb —*probar*— amb tres significats. Convé, doncs, aclarir-ho.

Quan ens referim a ‘prendre una petita quantitat d'un menjar o una beguda per apreciar-ne el gust’, el verb que hem de fer servir és *tastar*, i no *provar*.

- ✓ Si no **tastes** la tonyina no sabràs si t'agrada.
- ✓ **Tasta** la sopa, que em sembla que no hi ha prou sal.

En canvi, *provar* vol dir ‘sotmetre una persona o una cosa a certes experiències per apreciar-ne el valor, si va bé, si és com cal’. També vol dir ‘establir la veritat d'una cosa, donant raons, adduint arguments, fets, testimonis’. I també pot significar ‘anar bé a algú, fer profit’.

- ✓ Ja has **provat** si la rentadora funciona?
- ✓ L'advocat va poder **provar** la innocència de l'acusat.
- ✓ Aquest viatge m'ha **provat** molt.

Finalment, si ens referim a ‘posar-se una peça de vestir per veure si va bé’, el verb adequat és *emprovar*, i no *provar*. L'*emprovisor* és el ‘lloc on ens canviem la roba que ens emprovem’.

- ✓ Si aquests pantalons et van estrets, per què no te n'**emproves** uns altres?

L'apunt de sintaxi

Els determinants tot i mig + topònim

Davant de topònims sense article, els determinants *tot* i *mig* es mantenen invariables.

- ✓ Ha visitat **tot** Catalunya.
- ✓ El temporal va afectar **mig** Osona.
- ✓ **Tot** Cardedeu hi serà.
- ✓ **Mig** Europa està trasbalsada.

Si el topònim porta article en singular o és modificat per un adjectiu, els determinants *tot* i *mig* sí que hi concorden:

- ✓ **Tota** la Llagosta estava satisfeta del resultat de les votacions.
- ✓ És el document més valuós de **tota** la Barcelona medieval.

Ara bé, si l'article és en plural, els determinants es mantenen invariables.

- ✓ Ha visitat **tot** les Preses.
- ✓ El rumor s'ha estès per **mig** les Franqueses.

Tot i que, si es vol evitar aquesta construcció, també es pot recórrer a l'ús d'una perífrasi com ara *tota la població*, *tot el poble*, *tota la gent de...*:

- ✓ Ha visitat **tota la població** de les Preses.
- ✓ El rumor s'ha estès per **tot el poble** de les Franqueses.

Núm. 43

Novembre
2014

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL

Altres aspectes

Ordenació alfabètica de topònims

Per ordenar alfabèticament els noms de lloc, convé tenir en compte:

1. En els topònims catalans o catalanitzats que porten article, aquest article s'escriu en minúscula i no s'ha de tenir en compte en fer l'ordenació, tant si va al davant com si s'ha situat darrere del nom separat per una coma.

<i>el Caire</i>	<i>Caire, el</i>
Castellcir	<i>Castellcir</i>
Castellterçol	<i>Castellterçol</i>
<i>les Franqueses</i>	<i>Franqueses, les</i>
<i>l'Havana</i>	<i>Havana, l'</i>

2. En els topònims no catalans i no catalanitzats que porten article, aquest article s'escriu en majúscula. Tot i així, en general, per ordenar aquests topònims s'aplica el mateix criteri exposat anteriorment (no es té en compte l'article).

Los Angeles
La Rioja

3. En contextos aïllats (enumeracions, llistes...) en què cal estalviar espai, l'article d'alguns topònims es pot ometre.

Alt Empordà
Vallès Oriental

Que diu que què?

Roibos

La forma normalitzada en català del manlleu *rooibos* (de l'afrikaans *rooi* 'vermell' i *bos* 'arbust') és *roibos*, amb una sola o. En botànica aquesta és la denominació de l'espècie *Aspalathus linearis*, un arbust originari de Sud-àfrica, que fa fins a 2 metres d'alçada, de fulles linears i acuminades i flors grogues. La mateixa denominació *roibos* designa també la beguda obtinguda per la infusió de les fulles d'aquest arbust, les quals tenen també altres usos en cosmètica i cuina.

Conceptualment, es tracta d'una cas semblant a d'altres formes ja consolidades, com ara *camamilla* o *menta*, que designen tant la planta com la infusió que se'n fa.

Clica aquí!

La Comissió de Llengua del Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya (CICAC) posa a disposició dels professionals de l'àmbit de la justícia la pàgina *Recursos lingüístics*, un recull d'enllaços, diccionaris, formularis, aclariments lingüístics, etc. per poder utilitzar el català amb normalitat com a llengua professional. Si vols conèixer-los, clica [aquí!](#)